

SLOVENE

Velja po pošti:

Za celo leto naprej . . . K 28.—
za en mesec 2.20
za Nemčijo celoletno . . . 29.—
za ostalo inozemstvo . . . 35.—

V Ljubljani na dom:

Za celo leto naprej . . . K 24.—
za en mesec 2.—
V upravi prejemajo mesečno . . 1.70

Sobotna izdaja:

za celo leto 7.—
za Nemčijo celoletno . . . 9.—
za ostalo inozemstvo . . . 12.—

Inserati:

Enostolpna petstvarica (72 mm):
za enkrat po 15 v
za dvakrat " 13 "
za trikrat " 10 "
za večkrat primeren popust.

Poročna oznaka, zabavale, osmrtnice itd.:
enosolpna petstvarica po 18 vin.

Poslano:

enosolpna petstvarica po 30 vin.
Izhaja vsak dan, izvenredno ne-
delje in praznike, ob 5. uri pop.
Redna letna priloga Vožni red.

Uredništvo je v Kopitarjevi ulici št. 6/III.
Rokopisi se ne vračajo; ne frankirana pisma se ne
sprejemajo. — Uredniškega telefona št. 74.

Političen list za slovenski narod.

Upravišтво je v Kopitarjevi ulici št. 6. — Račun
pokutne branilnice avstrijske št. 24.797, ogrske 28.511,
bo: n.-hero. št. 7563. — Upraviškega telefona št. 188.

Današnja številka obsega 6 strani.

Mir ali vojska?

London, 9. februarja 1913.

V »Daily Telegraphu« je izšel včeraj sledeč zanimiv članek, ki ga je spisal nek star diplomat (»By an old diplomatist«):

»Dobro se mi, da se tukajšnja javnost ne zaveda v pravi meri kritičnega značaja sedanjih dni. V diplomatskih krogih se ga zavedajo in pričakujejo vsled tega z neprikrito skrbjo odgovora ruskega cara na zasebno in osebno pismo avstrijskega cesarja. Vladarji se ne smatrajo samo kot kolegi po poklicu med seboj, ampak tudi kot krvni sorodniki, kot prvi bratranči. Prav nič nenavadnega ni, da si pišejo med seboj zasebna in osebna pisma. Zlasti o nemškem cesarju je znano, da prav vztrajno dopisuje s svojima cesarskima bratrancema ob Nevi in Donavi. Kadar pa kaka vlada urbi et orbi oznanja, da je njen vladar pisal tako pismo, tedaj to pismo izgubi svoj zasebni in osebni značaj, je nekako podpisano po državni in ustavni avtoriteti ter postane par excellence državni dokument. In prav to se je zgodilo s pismom avstrijskega cesarja do ruskega cara.

Napolitične dunajske izjave so tolmačile korak cesarja Franca Jožefa kot znamenje presrečnih odnosov med obema dvoroma. V resnici je bil korak storjen prav radi tega, ker je postalo razmerje med Avstrijo in Rusijo skrajno kritično in ni bilo drugega sredstva, preprečiti vojsko med obema državama in vsled tega splošno evropsko vojsko, kakor osebno posredovanje po cesarju. To je samo po sebi pokazalo, kako skrajno nevarna je postala situacija. Izza Poincaréjevega obiska v Petrogradu in Sazanovega poseta v Balmoralu je bilo po evropskih zunanjih ministrstvih dobro znano, da je Rusija organizirala balkansko vojsko proti Turčiji in indirektno proti avstrijskim interesom na Balkanu. Med tem ko so hitre in odločilne zmage zaveznikov uničile turško cesarstvo v Evropi, je Rusija takorekoč uničila vse politične in ekonomske aspiracije Avstro-Ogrske na Solun in Macedonijo, Sandžak Novi Bazar ter Srbijo. Albanija je postala poslednje pribežališče avstrijskega prestiža. Avstrija je z Bosno in Hercegovino v polni posesti in z Albanijo

pod svojim pokroviteljstvom in političnim vodstvom in ostane balkanska država, in prav to je, kar Rusija hoče in mora na vsak način preprečiti.

Da prepreči, da ne bi antagonizem njenih interesov zanetil iskre, ki bi povzročila splošni evropski požar, je sir Edvard Grey nasvetoval konferenco veleposlanikov v Londonu. Te konference so se izkazale v resnici jako koristne, ker so oživilje od duha kompromisa odstranile več težav položaja. Največjo uslugo evropskemu miru sta storili Anglija in Nemčija. Poroča se, da je nemški cesar dejal avstrijskemu prestolonasledniku: »Ako začnete vojsko, vas naravno podpiramo z vso svojo močjo; ali čemu bi začeli vojsko, ako moremo zagotoviti vaše bistvene interese brez vojske?« In sodi se, da je sir Edvard Grey prav tako govoril Sazanovu. Odtod ti neumorni naporji zagotoviti svetovni mir v jako napeti situaciji.

A dospeli smo do nekakega »impasse«, do situacije, iz katere je nad vse težavno najti izhod. Rusija se je zavezala zagotoviti Bulgarski Odrin, Črnigori pa Skader. Tekom poslaniških konferenc je bilo že pred tremi tedni jasno, da so bile sicer vse države edine v tem, da Turčiji priporočijo, da preda Odrin, da pa je kljub temu prevladovala dispozicija sprejeti nekak kompromis celo v tem vprašanju. Med tem je Rusija vztrajala na tem, da se Skader odstopi Črnigori, Avstrija pa je izjavila, da mora Skader še nadalje pripadati Albaniji in albanskemu narodu, kakor je pripadal izza pamti-veka in pripada še zdaj. Rusiji se je najboljši izhod iz teh težkoč zdel nadaljevanje vojske, ki bi dala Črnigori dobre in skoraj gotove šance, da osvoji Skader, Bulgarom pa, da osvoji Odrin. To namero je vzpodbujala revolucija in novi razpori med Turki.

V tem kritičnem momentu je Rusija absolutno vsemogočna v Sofiji, Beogradu in Cetinju. Sedaj je jasno, zakaj so bulgarski, srbski in črnogorski delegati obstojali na tem, da pretrgajo mirovno konferenco prav pred prihodom koncilijantnega turškega odgovora. Grški delegati so osebno dvomili nad modrostjo tega koraka, vendar naravno niso hoteli kompromitirati popolnega edinstva balkanskega »bloka«. Namen Rusije je, postaviti Avstrijo pred »fait accompli« in s tem povečati svoj ugled, pa zmanjšati avstrijskega. Ka-

kor je dejal Mijuškovič, prvi črnogorski delegat: »Vzeli bomo Skader in kadar bomo v njem, kdo nas izžene odtod s silo? Nous sommes, nous y restons!«

Ali nemogoče je Avstriji ponižno sprejeti poraz v njenem poslednjem pribežališču, namreč poraz v vprašanju Albanije, zlasti pa Skadra. Enako pa tudi Rusija ne more sprejeti poraza v tem vprašanju. Carjeve obljube in ruskega prestiža ni mogoče kompromitirati v Črnigori, in tu je mrtva točka, kjer so se srečali vitalni interesi Rusije in Avstrije. Ali je kak izhod iz te zagate? Ali bo mir ali ne bo? Carjevo pismo na avstrijskega cesarja poda odgovor.

Poslanec Schuhmeier ustreljen.

Dunaj, 12. februarja.

Zločin.

Včeraj ob pol 11. uri zvečer se je pripeljalo na Dunaj na severozahodni kolodvor iz Stockerau-a večje število udeležencev nekega socialno-demokratskega shoda, na katerem je bil govoril tudi znani socialno demokratski poslanec Schuhmeier.

Ko je vlak ob pol 11. uri pridrhal v lopo kolodvora, je med drugimi tudi Schuhmeier izstopil in se podal proti izhodu. Tu ga vpraša finančni stražnik, ali ima kaj obdajčljivega pri sebi, na kar Schuhmeier smehljaje odgovori: »Nimam nič pri sebi.« V tem momentu se izproži za hrbtom Schuhmeierja strel, nek moč zakriči: »To je moje maščevanje!« in Schuhmeierja zadene krogla, ki gre za desnim ušesom skozi glavo in prileti na levi strani vun. To se je zgodilo okoli ¼ na 11.

Schuhmeier se je takoj zgrudil in ni niti glasu dal od sebe, le desno roko je vzdignil, nato pa bil takoj mrtev. Na kolodvoru je nastala grozna zmešnjava, čul se je krik, eni so bili ogorčeni, drugi prestrašeni, vse se je vrglo na morilca. Ta je držal revolver še kvišku in klical: »Kaj hočete od mene? Jaz sem bom že sam policiji izročil! Jaz sem se maščeval! Kakor divjo zver me je ta človek preganjal, izgubil sem že vse svoje malo premoženje, moral sem od tovarne do tovarne, povsod pa so me pregnali!«

Atentator.

Atentator se piše Pavel Kunschak, je 45 let star, po poklicu kovinski brusilec, brat krščansko-socialnega poslanca Kunschaka.

Med tem ko so atentatorja zasliševali, je prišla na kolodvor okoli 11. ure 42 minut rešilna družba, a zdravnik je mogel le konstatirati, da je Schuhmeier mrtev.

Morilca so odvedli na deželno sodišče.

Motiv dejanja.

Pavel Kunschak je sam priznal, da je Schuhmeierja iz maščevanja ustrelil. Bil je pred leti kovinar v tovarni Siemens & Schuckert, pa je moral delo zapustiti, ker so organizirani socialno-demokratski delavci bili proti njemu in izposlovali, da so ga odpustili. Kunschak je zato dva socialno-demokratska delavca sodniji vsled nasilstva naznanil (menda se je razprava vršila lani, če se prav spominjamo) in sta bila na dva meseca obsojena. Socialni demokrati so se na ta način maščevali, da so Kunschaka odslej v vsaki delavnici bojkotirali, da mu ni bilo obstati.

X X X

Franc Schuhmeier je bil poslanec 6. nižjeavstrijskega mestnega volilnega okraja Dunaj, Leopoldovo 2. Pri zadnjih volitvah 1911 je dobil pri ožjih volitvah 8615, krščanski socialci 7862 glasov. Bil je po poklicu tvorniški delavec, imel samo 6 razredov ljudske šole, a se po svoji izredni inteligentnosti kmalu visoko povspel nad svoje sodelavce. Bil je zgodaj socialni demokrat. Začel je z žurnalistiko in ostal do zadnjega urednik dunajske »Volkstribüne«, kjer je dajal izbruh najdivnejšim strastem in se s tem med političnimi nasprotniki zelo osvoval. Postal je tudi občinski svetnik, od leta 1901 pa član poslanske zbornice. Pokojni je bil izboren ljudski govornik, sploh najbolj markanten socialno-demokratski poslanec, sila delaven, pa tudi jako izživalen v svojem političnem nastopu. Njegovo zadnje delo v dunajskem občinskem svetu je bilo, da je povzročil odstop župana Neumayerja. V zbornici je zlasti preganjal vojno upravo zaradi trpinčenj vojakov. Kot oseba je bil med kolegi priljubljen in kot inteligentni človek zelo vpoštevan.

Zavratni zločin je treba seveda najodločnejše obsojati, čeprav nosijo krivdo na razmerah, ki so Kunschaka nagnili do tega dejanja, tudi socialni demokrati s svojim terorizmom v delavnicah. Stvar se bo seveda politično zelo izrabljala.

LISTEK.

Roža svetla.

Angleški spisal H. R. Haggard.
(Dalje.)

»Jaz? Jaz odjezdil nazaj v Askalon, da najdem Masudo.«

»Zakaj?« vpraša Wulf. »Ali se Masuda ne more sama rešiti, kakor je povedala svojemu stricu Arabcu, da se bo? In ali se ta ni povrnil tja, da jo vzame seboj?«

»Ne vem,« odgovori Godvin, »vem pa toliko, da se je Masuda podala v strahovito nevarnost radi Rozamunde in znabiti tudi radi mene. Pomisli, kakšne volje bo Saladin, ko naposled spozna, da je izginila ona, v katero je stavil toliko nade ter pustila na mestu sebe strežnico, preoblečeno v njeno obleko.«

»O!« se je oglasila Rozamunda. »Bala sem se tega, ali ko sem se zavedla iz nezavesti, sem bila že preoblečena, in ona me je pregovorila, da je vse v redu in da se vse to izvrši po Wulfovi želji, o katerem je bila prepričana, da se gotovo reši.«

»To je ravno najhujše,« je rekel Godvin. »Da izvrši svoj naklep, se ji je

zdelo potrebno lagati; mislim tudi, da je govorila neresnico, ko je dejala, da je prepričana, da se obadva rešiva, dasi je zopet resnica, da se je v istini tako zgodilo. Razodeti ti hočem, zakaj je govorila neresnico. Zgodilo se je zbok tega, da bi mogla dati svoje življenje, da osvobodi tebe, da se snideš z menoj v Jeruzalemu.«

Pri teh besedah ga je Rozamunda, ki je poznala skrivnost Masudinega srca, čudno pogledala, sama pri sebi pa se je čudila, kako je mogoče, da bi se mogla v zavesti, da je Wulf mrtev ali vsaj v kratkem umrje, žrtvovati zanj, za Rozamundo, da bi jo mogli potem izročiti Godvinovemu varstvu. Vsekakor se to ni moglo zgoditi iz ljubezni do nje, dasi sta se pristrčno ljubili. Ali znabiti iz ljubezni do Godvina? Kako čuden način, da to dokaže!

A sedaj so se ji odprle oči. Ta Masudina ljubezen je bila tako resnična in vzvišena, da je bila radi Godvina pripravljena iti v smrt, njega pa — sedaj, ko po njenih mislih tekmeča ni bilo več med živimi, — pustiti živeti z njo, ki jo je on ljubil, in izročiti jo njenemu obljemu za ceno svojega življenja. O, kako plemenita je morala biti, ko je mogla narediti in izvršiti tak načrt, in kako čista in vzvišena njena duša, najsi je bila njena preteklost taka ali taka! Zares,

da bi bila živela, bi zemlja ne nosila plemenitejšje ženske, in če bi bila mrtva, bi nebo dobilo v njej svetnico.

Rozamunda je pogledala Godvina, Godvin je pogledal njo in razumela sta se, kajti spoznala sta resnico veliko in grozno.

»Mislim, da bi morala tudi jaz nazaj,« je rekla Rozamunda.

»To ne gre,« odgovori Wulf. »Saladin te bi dal usmrtiti radi tega pobege, kakor je bil prisegel.«

»To ne more biti,« pristavi Godvin. »Ali naj bo žrtev krvi zamen? Vrh tega je najina dolžnost, da to preprečiva.«

Rozamunda ga je vnovič pogledala zajecijala:

»Ako — ako — se je ta strašna stvar zgodila, Godvin — ako žrtev — o, kaj bo koristila?«

»Rozamunda, ne vem, kaj se je zgodilo; grem pa pogledat. Ne brigam se za to, kaj se utegne zgoditi. Jaz grem. Jezdil pa bom skozi življenje in smrt in če treba, skozi ves peklenški ogenj, dokler ne najdem Masude in poklekнем pred njo v znak spoštovanja — «

»In ljubezni,« je vzkliknila Rozamunda, kakor da bi ji proti volji besede ušle čez ustnice.

»Morebiti,« odgovori Godvin bolj sam pri sebi nego pa nji.

Ko pa sta onadva videla izraz njegovega obraza, odločne besede in bliskajoče se oči, ga nista hotela zadrževati.

»Z Bogom, Rozamunda,« reče Godvin, »moja vloga je doigrana. Zapuščam te v božjem varstvu v nebesih in v Wulfovem na zemlji. Če se ne vidi več, je moja želja, da se poročita tukaj v Jeruzalemu, se vrnete domu na steepski grad in živita tam v miru, če vama je usojeno. Brat Wulf, z Bogom tudi ti! Izza rojstva sva živela skupaj in se ljubila, izvršila skupaj marsikatero delo, ki moreva zreti nanje brez sramote; danes pa se ločiva prvokrat. Radosten hodi svojo pot z ljubeznijo in veseljem, ki ti ga je dalo nebo, živi kot dober in krščanski vitez, vedno pa misli na konec, ki se hitro približuje, in na večnost, ki pride za njim.«

»O, Godvin, ne govori,« reče Wulf, »take usodopolne besede mi trgajo srce. Tako izlahka se ne bova ločila. Najina gospica tukaj bo v samostanu popolnoma na varnem — bolj varna nego pri meni. Daj mi uro časa, da jo sprejmem tja, potem pa se ti pridružim. Oba sva mnogo dolžna Masudi in ni prav, da bi samo ti poplačal ta dolg.«

»Ne,« odgovori Godvin, »poglej Ro-

Z ozirom na interpelacijo obč. svetnika Marinka o nedostatkih trga »Tabor« se je vse potrebno ukrenilo.

Glede interpelacije obč. svetnika Šerjaka o nedostatkih pri pobiranju smeti odgovarja župan, da se to važno vprašanje proučava že dolgo vrsto let, a se še ni nič ukrenilo, ker bi to preveč stalo. Potrebno je pa, da se vsaj za nožiranje mesto uredi vprašanje o pobiranju smeti.

Z ozirom na slučaj, o katerem je interpeliral župana obč. svetnik Rojina, da naj se policija pouči, da bo znala razločevati med bolnimi in pijanimi osebami, poroča župan, da je v dotičnem slučaju policija pravilno postopala, ker je bil bolnik prepeljan na stražnico in so takoj zdravnika pozvali. Šolanje po želji interpellanta se vrši.

Volitev v magistratni gremij.

Voli se po ključu in je odposlala S. L. S. v magistratni gremij v zmislu § 24. občinskega reda občinske svetnice: Lilleg, Kregar, Štefe; narodno-napredna stranka: dr. Trillerja, Kneza, Franchettija, Pustoslemška in Kristana; »Deutsche Partei« pa obč. svetnika Pammerja.

Za praktičen gospodinjski pouk

na mestnem dekliškem liceju predlaga poročevalec finančnega odseka, da naj se dovoli kredit 800-kron.

Obč. svetnik dr. Zajec: Občinski svetniki S. L. S. bodo za ta predlog glasovali, a pričakujejo, da se bodo vpoštevali tudi drugi zavodi in organizacije, ki vzdržujejo praktične tečaje za gospodinjski pouk. (Odobranje.)

Državni železnični svet in mesta.

Z ozirom na dopis mestnega sveta Gradcu glede na izposlovanje zastopstva deželnih stolnih mest v državnem železničnem svetu, se priznava, da je zastopstvo v interesu mest nujno potrebno.

Zazidava trga »Tabor«.

Poročevalec stavbnega odseka predlaga, da naj se delno opusti park na trgu »Tabor« in določi regularni načrt za stavbišče na tem trgu.

Obč. svetnik Jeglič: Mene veseli, da se je vendar enkrat začelo misliti na ureditev parka »Tabor«. Toda, če sem prav razumel g. poročevalca, se namerava del tega za park odločenega prostora zazidati. S tem pa stanovanci v oni okolici ne bodo zadovoljni. Pomisliti je namreč, da so vsi hišni posestniki tam okrog stavili svoje hiše v trdni veri, da jim ostane prost razgled na park, odkoder dobivajo tudi stalno svež in čist zrak, a sedaj se jim hoče to zapreti. Dvoje jako lepih javnih splotij, cerkev Srca Jezusovega in vojašnico imamo tam. Zakaj bi se pogled na te zapiral?

Če je že ves za park namenjen prostor prevelik, bi bilo pač jako umetno, da se del tega prostora porabi za naprave otroškega igrišča. Tako bi se vsemu tamošnjemu občinstvu ustreglo, ker bi otroci dobili v bližini pripraven prostor za svojo zabavo, starši pa bi imeli otroke bližje sebi, da bi jih ne bilo treba iskati po vseh mogočih kotih, ker zdaj nimajo pravega prostora za svoje igre. — Z ozirom na to predlagam, da naj se ves akt vrne odseku, ki naj študira, kako bi se priredilo otroško igrišče na »Trgu Tabor«, a zazidava naj se sploh opusti.

Bončar vstane in pove, da se lastniki hiš ob trgu »Tabor« ne strinjajo, da bi se igrališče zgradilo (!) Iz zelene jame bodo hodili otroci na igrališče, ki bodo svetilke razbijali. (Štefe: Ta pa govori kot stari Bleiweis, ki je dejal, da je višja dekliška šola samo za bogate otroke.) Saj je za otroke na Ljubljanskem polju dovolj prostora. (Splošna veselost; obč. svetnik Ložar: Na polje otroci ne smejo! Obč. svetnik Štefe: Bončar, pa naučite otroke po strehah letati. Veselost.) Bončar gleda srborito okoli sebe, oči mu zažare in obsedi. Župan: Stvar ni tako huda.

Regularne zadeve.

Odkloni se ponudba Friderika Koširja za odkup njegovega posestva Pred Prulami št. 25 v regularne svrhe, ker zahteva ponudnik za svet pretrirano vsoto 50.000 kron. — Glede na ponudbi Davorina Rovška in Angele Češnovar za odkup njunega sveta v Kolodvorski in v Pražakovi ulici se sklone, da se ponudba sprejme, če sta stranki pripravljene, da občini polovico sveta brezplačno odstopita, ker bosta, če se nova cesta napravi, lahko svet parcelirala.

Nova mestna mrtvašnica.

Poročevalec finančnega odseka obširno poroča o županovem dopisu glede na zgradbo nove mestne mrtvašnice. Zadeva se vleče že 10 let, a se še ni rešila. Mestni fizikat priporoča mrtvaške veže. Po drugih mestih so mrt-

vaške veže zgrajene večinoma na pokopališčih. V Ljubljani bi kazalo, da se napravijo celice za premožnejše, za revnejše pa mrtvaške dvorane. V Ljubljani bi zadostovala mrtvaška veža s 5 celicami in za 10 infekcijskih bolnikov. Kar tiče zgradbe mrtvaške veže, bi prišli v poštev Hrvaški trg, Tabor in prostor za prelazom na Martinov cesti, najboljši bi pa bilo, da se zgrade mrtvaške veže na pokopališču pri sv. Križu ali vsaj blizu sv. Križa. Župan se v celoti strinja z načrtom, meni pa, da naj bi se mrtvašnica zgradila na lastnem zemljišču, in sicer tako, da bi bilo sčasoma mogoče uvesti tudi oblatno polaganje mrličev na mrtvaški oder v mrtvaških vežah. Poročevalec predlaga: Županu se naroča proučiti vprašanje o zgradbi lastne mestne mrtvašnice, ki naj se zgradi kolikor mogoče blizu novega pokopališča in naj se mrtvaške veže čimprej zgrade. Nadalje predlaga: Županu se naroča, da prouči vprašanje, če ne kaže s higienskih in sanitarnih razlogov, da se poobčinijo pogrebni zavodi.

Obč. svetnik Ivan Štefe izvaja:

Mi smo zato, da se reši to vprašanje kolikor mogoče ceneno za mestno občino ljubljansko. To, kar pa namerava predlog odsekov, pa ni ceneno, ampak predrago, zato nismo v polnem obsegu za odsekov predlog, ki hoče, da se zgradi takozvana »mrtvaška veža« na sedanjem mestnem svetu. Gosp. poročevalec je omenil, da sta projektovana zato Hrvaški trg in trg Tabor. Mislim, da bodele sami lahko previdni, da s takimi predlogi ali namigavanji ne bodele več prišli, ker se vam bodo prebivalci okoli Hrvaškega trga in trga Tabor za to prav lepo zahvalili. Tam je taka mrtvašnica, oziroma mrtvaška veža že s stališča infekcij izključena. Precej isto je s stavbiščem pri Kolinski tovarni, kjer bi se morali tudi precej umakniti od ceste, isto bi bilo tudi na kakem drugem mestnem svetu v bližini pokopališča. Po novi regulaciji tega dela se bo raztezala nova Ljubljana do pokopališča sv. Križa, torej bi imeli lahko kmalu sredi mesta mrtvaško vežo. V načrtu pokopališča sv. Križa je bilo določeno, da se zgradi ondi mrtvašnica, kejr je sedaj v obzidju odprtina, pa celo o tem prostoru je izjavila zdravstvena oblast, da je iz sanitetnega stališča neprikladen, ker bi bilo občinstvo v nevarnosti okuženja. Zato se projektira sedaj na novem pokopališču mrtvašnica v severnem delu pokopališča. Gotovo se je tudi s tega stališča mestni fizikat jako pametno izrazil, da bi bila mrtvaška veža najpripravnijša na pokopališču. Mi smo odločno zato tudi s stališča stroškov. Če se ne zida mrtvaška veža na pokopališču, imeli bomo nakrat dve mrtvašnici in vendar bi se dala po pametnem dogovoru s cerkveno oblastjo napraviti skupna mrtvaška veža in mrtvašnica. Cerkevna oblast bi mestni občini gotovo šla na roko. Mrtvaška veža bi sedaj veljala mestno občino najmanj 40.000 do 50.000 K če ne več, pod prejšnjo mestno upravo bi morda veljala celo 100.000 K, ker bi se tedaj projektirala morda tudi grobnica za velike ljubljanske župane. (Dr. Tavčar: Če bodele tako govorili, vam vzajem besede, pustite prejšnjo mestno upravo pri miru.) Štefe: Vaša je bila in prilično taki projekti so bili takrat na dnevnem redu. Vsa mesta, ki imajo res moderne mrtvaške veže, jih imajo na pokopališču. V Monakovem n. pr. so mrtvaške veže na vseh pokopališčih. Tako je tudi najceneje, ker mrtveca prepelje tja lahko navaden voz in se potem na pokopališču vrši pogreb. Če že moramo v Ljubljani drago živeti, pa vsaj pustite, da homo ceneno pokopani. (Obč. svetnik dr. Novak: Cerkevne pristojbine!) Štefe: Pustite vi, g. odvetnik, cerkevne pristojbine pri miru. Te niso tako visoke kot na primer Turkove. (Ložar: Dr. Novak bo lahko brezplačno pokopan.) Zdi se mi, da pri pogrebu vendar ni treba, da bi mrtveca vlekla cela vrsta konj, da bi bila pri pogrebu cela mežarija. Ker smo pa zato, da »struplo v domači nam zemlji leži«, smo za to, da občina zgradi mrtvaško vežo res na svojem svetu, a zato naj se pokopališče sv. Križa inkorporira mestni občini ljubljanski. Stavim predlog: »Gospodu županu se naroča, da stori takoj korake, da se v najkrajšem času pokopališče sv. Križa inkorporira mestni občini ljubljanski.« Dokler se to ne izvrši, naj se z zgradbo mrtvaške veže počaka.

Dr. Tavčar: S svojega stališča moram naglašati, da gre pred vsem zato, da se župan pooblasti, da bo lahko odposlal uradnike v druga mesta proučevati vprašanje mrtvašnic in poobčinjenj pogrebni zavodov. Kar tiče stvari same, pa hočem delati s posebnim pre-

vdarkom. Deželni odbor me sili, da moram poročati, kaj se je glede mrtvašnice ukrenilo. O zadevi sem konferiral tudi z upraviteljem pokopališča gospodom kanonikom Sušnikom in lojalno priznavam, da je gospod kanonik jako lojalno postopal. Nič se ne prepirajmo sedaj, ko mora župan vso to drago stvar preštudirati. Gospodu kanoniku sem rekel, da naj skrbi, da se pokopališče mesta inkorporira. Med tem naj pa tudi uprava pokopališča vso stvar preštudira. Če bo sprejet predlog o poobčinjenju pogrebni zavodov, bom poslal uradnike v druga mesta stvari preštudirati. Kar se tiče predloga občinskega svetnika Štefeta, se tudi lahko sprejme.

Pri glasovanju se sprejmejo poročevalcevi predlogi in dodatni predlog obč. svetn. Štefeta.

Hidroelektrična centrala na regulovani Ljubljani.

Poročevalec direktorija mestnega vodovoda in elektrarne predlaga, da naj se vzame naznanje županovo poročilo, ki je vložil prošnjo za napravo hidroelektrične centrale na regulovani Ljubljani. Vodna centrala bi nadomeščala parno. Občina mora zastaviti vse moči, da pride vodna moč v njene roke. Zdej ne gre za drugo kot za to, da se naknadno odobri, kar je sklenil magistrat.

Dr. Ivan Zajec izvaja: Po toči zvoniti je prepozno. Gospod župan je že vložil prošnjo za koncesijo, in ni dvoma, da bo večina ta korak županov tudi odobrila. Z obžalovanjem pa moram konstatirati, da ni župan preje vprašal občinsk. sveta za mnenje o elektriškem vprašanju. Saj je gotovo, da bi imel gospod župan v tem oziru veliko lažje stališče, ako bi slišal preje mnenje vseh strank v občinskem svetu.

Glede elektriškega vprašanja stoji klub S. L. S. v občinskem svetu na stališču, da naj gradi občina elektriške centrale, ako more zadoščati konsumu mesta in prebivalstva boljše kot drugi, seveda pod pogojem, da so interesi občinstva in pa konsumentov brezpogojno varovani.

Za take zgradbe pa seveda ne moremo preje glasovati, dokler ne dobimo zanesljivega odgovora na razna vprašanja, ki pridejo v poštev.

Prvo vprašanje je, kako vrednost predstavlja sedanja mestna elektrarna. Ne jaz, niti noben član mestnega sveta ne ve na to odgovora, ker se bilancira po posebni metodi. To pa moramo vedeti brezpogojno, ako hočemo vedeti in presojati vrednost bodoče naprave, kateri naj služi ta parna elektrarna kot rezerva.

Drugo vprašanje: Kako je omrežje obstoječe elektrarne? Ali je in bo kos omrežju, ki je prirejeno za enakomeren tok vsem potrebam, ki jih bo stavil nanje od dne do dne rastoči konsum v mestu in predmestjih? To vedeti je važno že zategadelj, ker sem prepričan, da je sedanje omrežje za napeljavo elektrike na daljavo neprikladno. Saj bi morali kabelji, ako hočemo velike množine elektrike izpeljati na velike daljave, biti tako močni, da bi to povzročilo ogromnih stroškov, vsled česar bi seveda rentabilneta veliko trpela. Treba bi bilo, da se postavijo novi stroji za vrtni tok v obstoječi elektrarni, in celo omrežje bi bilo treba vsled tega preustrojiti. Ti izdatki pa bi po moji sodbi bili tako ogromni, da skoro dvomim, da bi mogli producirati cenejšo elektriko.

Iz tega sledi seveda tretje vprašanje: Ali bo mogoče uporabiti sedanje parno elektrarno kot rezervo za projektovano napravo, ne da bi bilo treba investirati ogromne vsote za nove vsote za nove stroje in za preosnovo omrežja. In potem, kako visoki bodo ti stroški, ki bodo odločilno vplivali na rentabilneta hidroelektriške centrale in na ceno elektrike?

Daljno velevažno vprašanje je, ali bo zgradba te naprave znižala ceno električnega toka in koliko? Ali bo mestna elektrarna mogla uspešno konkurirati s cenami električnega toka, iz deželnih central?

Gospodje! Gotovo smo prepričani vsi skupaj, da dežela z vso važnostjo obravnava vprašanje električnih central. Ravno tako je pa tudi gotovo, da čakajo ljubljanski konsumenti z veliko nepotrpežljivostjo na deželno elektriko. Saj je gotovo, da bo elektrika iz deželnih central veliko cenejša, kakor je mestna elektrika. Za razvoj industrije in obrti, za trgovino in za druge konsumente ima pa elektrika eksistenčen pomen. Saj je vendar danes elektrika danes ravno takega pomena, kakor so ceste in šole, brez česar bi vsak kulturn in gospodarski napredek bil nemogoč. Zato je pa za razvoj mesta vitalnega pomena tudi cena elektrike.

Vsakdo mi mora priznati, da pri naših razmerah ne bo koristno za občino, ako bo hotela na vsak način kon-

kurirati z deželo. Deželna elektrika bo izpeljana v doglednem času do Ljubljane, in konsument jo bo hotel tudi imeti, ker bo brez dvoma cenejša od mestne. Vsled tega sodim, da bi bilo pametno, da stopi občina v resno pogajanje z deželo, da si zagotovi za svoje in svojih konsumentov potrebe čim cenejšo električno moč. Seveda je stvar težavna, ako se pri pogajanjih izjavlja za vprašanja o mestni elektrarni, da je to uradna tajnost. Pri takih vprašanjih ne sme biti nobene uradne tajnosti, ker sicer ni mogoče priti do nobenih rezultatov.

In končno pride v poštev tudi vprašanje: Če zgradimo na Ambroževem trgu hidroelektrično centralo, za kako dolgo bo zadoščala ta elektrarna ljubljanskemu konsumu? Saj vendar moramo gledati, da se elektriška mizerija reši definitivno, ne da bi občina vsak trenutek lahko prišla v neprijetni položaj, iskati vodnih sil za rastoči konsum. Saj bo vendar že nova naprava nepopolna že vsled tega, ker bo dajala na leto, kakor je oznanil gospod poročevalec, le skozi dvesto dni tisoč štiri sto konjskih sil, ves drug čas veliko manj, včasih celo nič. Zato izjavljam končno, da ne moremo odobriti županovega koraka, ker so vedno ta vprašanja ostala brez odgovora, in nismo prepričani, da bi bilo to v korist občine in ljubljanskih konsumentov, ako se rešuje na tak način. Izrekam pa svoje prepričanje, da bodo ljubljanski obrtniki in drugi konsumenti storili primeren pritisk na občinski svet, da se to velevažno vprašanje rešuje z vso resnostjo na vse strani povoljno.

Pa m m e r i z j a v i v i m e n u » d e u t s c h e n P a r t e i e « , d a b o g l a s o v a l a n j e g o v a s t r a n k a z a p r e d l o g , k e r g r e z a t o , d a d o b i m e s t o k o n c e s i j o z a v o d n o m o č .

Poročevalec Reiser naglašuje, da če bo šla dežela občini na roko, le ta deželi ne bo konkurirala.

Občinski svetnik dr. Zajec stvarno popravlja, da se ni izjavil proti mestni elektriki in da le želi, da v tem vprašanju dežela in mesto skupno postopata.

Župan dr. Tavčar odkrito prizna, da je električna naprava s parom dražja kot pa na vodo. Jasno je, da sedanja elektrarna ne bo zadoščala več kakor za tri ali štiri leta. Občina pa da težko iz rok napravo, ki ji prinaša dohodkov 10% čistih doklad.

Predlog direktorija je večina nato sprejela.

Odseku nakaže župan samostojni predlog obč. svetnika Tomaza Novaka o znižanju pasjega davka za pse čuvače po vseh predmestjih. Vsebinsko predloga smo že v poročilu zadnje seje obč. sveta objavili.

Interpelacija občinskih svetnikov S. L. S. na župana.

Župana interpelira občinski svetnik Kregar o nedostatkih na Stari poti, Jeglič o nedostatkih razsvetljave v Ravnikarjevi ulici. Štefe želi, naj bi župan dal vsem občinskim svetnikom litografiran pregled o vspehu komisije za pregled malih stanovanj, da vedo občinski svetniki natančno, koliko ima kdo sob, pritliklin itd. in koliko je plačal prej in koliko bo plačal po pregledu. Župan: Sedaj bo še seja odbora meščanske imovine. — Tomaz Novak o nezadostnem posipanju Ceste v mestni log in Zelene poti kakor tudi treblienja parka ob Jorjassovem posestvu.

Tajna seja.

Mestni stavbni nadkomisar gospod Prelovšek je v tajni seji pojasnjeval načrte arhitekta Kellerja o ohranitvi novih obreznih zidov Ljubljane ter se je županu naročilo, naj Kellerjeve načrte zastopa v seji komisije za osušitev barja. O obreznih zidovih poročamo med ljubljanskimi novicami. — Peter nel Albert, stavboni pristav, se definitivno nastavi in sicer velja definitivnost od 1. januarja 1913. — Pod krajšek Uršuli, vdovi magistratnega uradnika F. Podkrajška, se zviša vdovnina od 640 na 800 kron. — Prošenj za cenilca dragocenosti in efektov pri mestni zastavljalnici je bilo vloženih sedem, in sicer so vložili prošnje sledeči prosilci: Debevec Franc, Čerene Ludovik, Doktorič Andrej, Pock Franc, Vavpotič Alojzij, Večernik Jožef, Vovk Ignacij in Zadnik Ludovik. Župan je nastavlil Vavpotiča Alojzija, češ, da je med prosilci najsposobnejši. Občinski svetnik Ložar je toplo priporočal Večernika Alojzija, ki ima najboljša izpričevala. Priporočan je kot najboljši strokovnjak. Občinski svetnik Pustoslemšek je pa Vavpotiča priporočal, češ, da je Vavpotič strokovnjak, Večernik pa ni. Ložar je odgovarjal, da je Vavpotič v enem tednu v 31 slučajih previsoko cenil. Večina se je izrekla za Vavpotiča. — Občinski svet je nadalje sklenil priporočati

mestnemu magistratu v ugodno rešitev prošnje sledečih prosilcev: Izla kar Viktor, prenos krčmarske koncesije iz Rimske ceste št. 5 v Židovsko stezo. Korinšek Viki, prenos kuharskega obrta iz Radeckega ceste št. 1 v Komenského ulico št. 34. Sitar Valentin, gostilničarska koncesija iz Velike žolnarske ule išt. 17 v Hradeckega vas št. 76. Kunčiču Simonu naj se podeli sodovičarska koncesija v hiši št. 45 na Sv. Petra cesti. Zlasti je ta poročila vreden, ker je tvrdka Fischer izjavila, da sodovičarsko koncesijo odlašali. Tvrdki Čamerlik Karel in Wolf naj se podeli fijkarska koncesija za avtomobile. Postaviti hočeta dva avtomobila in sicer eden bo stal pred Slonom, drugi na južnem kolodvoru. Fijkarska zadruga se je izjavila proti tej oddaji, vendar je poročevalec obš. svet. Franchetti bil mnenja, da se v Ljubljani ne sme zavirati tako prometno sredstvo in naj se prošnji imenovane tvrdke ugoditi. Sprejeto.

Dnevne novice.

Nesramna judovska klika. »Zeit«, glasilo propalega velikomestnega judovstva, piše o konkordatu Srbije z Rimom in z nečuvno predrznostjo pripominja, da bo treba »ostro paziti« na tok teh pogajanj, da bi se Vatikan ne dal od Srbov kaj preslepiti! Človeku zastaja spricho tega brezstidnega pisanja sapa. Vatikan razpolaga pač z močmi, s katerimi se škoki, ki »Zeit« krpajo, še primerjati ne dajo, in bo že sam pazil na interese Cerkve. Katoliška Cerkva pri tem gotovo prav nič ne rabi framasonske kompanije, ki vzdržuje »Zeit« in hoče zdaj konkordatna pogajanja med Sveto Stolicjo in Srbijo, ki absolutno nobenega nič ne brigajo, kakor ta dva faktorja, kontrolirati. Ljudje, ki sicer mečejo na katoliško Cerkvo svoje portugalsko blato, nimajo mandata vtikati svojega krivega nosu v tako zgolj cerkveno zadevo. »Zeit« naj se zanima za sinagoge na Dunaju, če hoče; konkordat Rima s Srbijo pa jo čisto nič ne briga. Še tega se manjka, da bo glasilo, ki ga vzdržuje neka judovska banka, Vatikanu dajalo svete.

Vsi bosenski poslanci proti vladni jezikovni predlogi. Iz Sarajeva poročajo: Vsi saborski klubi so soglasno sklenili, vladno jezikovno predlogo zavrniti ter zahtevati službeni jezik srbo-hrvaški v vseh področjih javne uprave brez izjeme notranje službe pri železnicah in pri privatnih šolah. Deputacija sestoječa iz štirih Hrvatov, štirih Srbov in štirih Mohamedancev pojde s predsedništvom sabora na Dunaj in v Budimpešto tolmačiti to stališče celotnega bosenskega sabora in zahtevati, da se mu ugoditi.

Zakaj je vlada mestne goriške volitve suspendirala. Goriški mestni svet je imel v ponedeljek zvečer sejo, v kateri je protestiral proti temu, da je občinske volitve v mestni goriški zastop vzela vlada sama v roke. Navzoč je bil tudi namestniški svetnik Rebek, ki je pa kmalu gospodom zaprl sapo. Povedal je namreč, da je pregledal volivni imenik in našel da je od vpisanih 500 volivcev 400 takih, ki sploh nimajo volilne pravice. Sicer pa bo že še bolj natančno poročal. Seveda je začelo gospodom mestnim svetnikom po teh razkritjih kar vroče prihajati.

Polet iz Trsta v Rim. Tržaški aviatik Jožef Vidmer namerava s svojim letalnim strojem 23. t. m. iz Trsta poleteti v Rim. Na 630 km dolgi progi namerava polet petkrat prekiniti.

Vljudni Slovenci. »Dolenjske Novice« pišejo: Na novomeški gimnaziji, kjer je v spodnjih razredih slovenski učni jezik, sedita v prvem razredu dva trda Nemca privatista. Ta ali oni profesor jima tudi razlaga lekcije nemško. Skušnja koncem tečaja se je seveda vršila tudi v nemškem jeziku. — Nemcem gotovo privoščimo izobrazbo, vprašamo samo tole: Ali bodo na kakih nemški gimnaziji v naših dvojezičnih deželah tudi Nemci tako vljudni, da bodo kakemu slovenskemu privatistu razlagali lekcije v materinščini in ga koncem leta izprašali slovensko?

Mož stare kranjske korenine je umrl v Srednji Kanomlji župnije Sp. Idrija, prava posebnost daleč naokrog do Gorice, poznan kupčevalec, Janez Podobnik, star 90 let. V svojih mladih letih je bil tihotapec. Prenašal je iz Trsta po najgrših stezah in gozdovih, skrivajoč se pre »blajtarji«, v idrijsko in tolminsko dolino tobak, kavo, sol in drugo prepovedano blago. V poznejših letih pa je prevažal razne domače naravne prideleke, kakor smolo, v Gorico. Tam je nakupil drugega blaga, ki ga je potem prodajal po Tolminskem in po naših krajih, vprežen v vozček. Vsako leto je šel, ni ga zamudilo do 89. leta! Še na smrtni postelji je bil vesel, da je vedno ušel srečno »blajtarjem«.

Darovi za žrtve »Titanica«. Po analozi Mansion House Committee v Londonu je Public Trust izročil avstro-ogrske-

mu generalnemu konzulatu v Londonu za svoje »Titanicovih« žrtev iz naše države znatne darove. Kakor znano, so na »Titanicu« ponesrečili tudi trije Slovenci: Jakob Pasič, Ivan Vovk in Ivan Mrkun. Za njihove družine so odposlane naslednje vsote: Ivanu Pasiču v Štrekljevcu, okraj Črnomelj, 50 funtov šterlingov, to je 1201 K; Franciški Merkun na Srednji Beli 130 funtov šterlingov, to je 3122 K, in Uršuli Vovk na Savi pri Jesenicah 50 funtov šterlingov, to je 1201 K. Navedeni dobe denar v kratkem.

— Umor na osebnem vlakcu v Ameriki. — Slaboumni pismonoša ustretil med vožnjo svojega spremljevalca. — **Baje oba Slovence.** Iz Milwaukee, Wis. v Ameriki poročajo: Ko se je peljal slaboumni pismonoša Aleš Shutte (Šute?) preje uslužben v Mankatoo, Minn. v spremstvu oddotnega stražnika Josipa Budeta, proti postaji West Allis, neda leč od tukaj, je ustretil s samokresom svojega spremljevalca na vlakcu, kasneje si je pa še sam pogol kroglo v glavo. Oba sta bila na mestu mrtva. Morilec Shutte je bil na potu v nek sanatorij; Bude mu je bil pa določen za spremljevalca. Bude je sedel mirno v kadilnem kupeju; ni se dosti zmenil za svojega sopotnika, ki je naenkrat pomeril s samokresom na njegovo glavo. Stražnik je takoj spoznal nevaren položaj slaboumnega ter se je z glavo odmaknil v stran; med tem pa pomeri iz neposredne bližine slaboumni Shutte na svojega varuha v glavo do smrti. Morilec je nato oddal tudi sebi tri strelce, enega v glavo, enega v srce in zadnjega v prsa. Na lice mesta došli zdravnik je mogel konečno konstatirati samo smrt obeh potnikov; prenesli so ba v okrajno mrtvašnico. Policija je spoznala žive po pismih. V Shuttejevem žepu bil je še 25 krogel za 38 kalibrov velik samokres. Shutte je moral zapustiti svojo službo, ker ni bil popolnoma pri zdravi pameti. Bude zapuščena ženo s sedmimi otroci, a prvoznačeni je bil samec. Iz imen nesrečnih žrtev posnemamo, da sta bila oba najbrže Slovence; kajti Shutteji in Budeti se nahajajo po raznih vaseh blizu Kočevja na Dolenjskem.

— Bončarjev mlin. Prejeli smo sledeči dopis: Kot zastopnik g. Jožefa Kuralta, posestnika in mlinarja v Domžalah, Vas prosim, da sprejmete sledeče pojasnilo: Glede g. Jožefa Kuralta krožijo vesti, da je kupil od štajerske eskomptne banke Bončarjev mlin in da ga toži eskomptna banka na priznanje kupne pogodbe ter plačilo velike kupnine. Ker utegnejo te vesti škodovati g. J. Kuraltu na kreditu, izjavljam vsled njegove prošnje kot zastopnik v tej zadevi, da je ta zadeva popolnoma in za g. J. Kuralta definitivno povoljno rešena, da se je kupna pogodba sporazumno razveljavila in da ne zadene g. J. Kuralta razun plačila vsote 1000 K kot odstopnine, nobena druga obveznost. — Z odličnim spoštovanjem dr. I. C. Oblak, odvetnik.

— Največja bolniška pristojbina v Avstriji. V tržaškem mestnem svetu so zvišali bolniško pristojbino, in sicer na 3 K 52 vin. na dan, tako da je ta bolniška pristojbina sedaj največja v celi monarhiji.

Ljubljanske novice.

Ij Elektrarna ob Ljubljani. Pod novim šentpeterskim mostom se bo zgradil jez, ki bo držal Ljubljano na potrebni višini, da se barje preveč ne osuši po popolnem odtoku vode. Pod tem jezom nastane vodni padec, o katerem se je govorilo že v deželnem zboru, ko so se obravnavali dr. Lampetovi projekti. Tedaj je bilo sprejeto na predlog barona Codelija, da naj se izkoristi tudi ta vodni padec, kar se bo primerno ceno izvršilo v zvezi z regulacijo Ljubljane. Ta predlog je bil od cele zbornice soglasno sprejet in deželni odbor je takoj dal narediti projekt, ki ga je predložil vladi s prošnjo za podelitev koncesije. V včerajšnji seji ljubljanskega občinskega sveta pa smo izvedeli, da je vložil župan konkurenčni projekt. Deželna elektrarna je projektirana na levem bregu Ljubljane, župan je pa svoj projekt položil na desni breg. Ker ni župan nič o tem povedal, je moral prositi v včerajšnji seji za indenniteto. Zastopniki S. L. S. niso mogli glasovati za indenniteto, ker je župan v tako važni stvari, v kateri je stališče občine že prejucirano vsled sklepa deželnega zbora in projektov deželnega odbora, postonal, ne da bi predložil stvar občinskemu svetu. **Projekta občinski svet niti videl ni** in je popolnoma neznan, ali je sploh tehnično sposoben za obravnavo. Vsa stvar se je delala s sumljivo tajnostjo in mi se bojimo, da je stvar tako nerodno započeta, da se ne bo končala za občino tako ugodno, kakor bi se bila gotovo razvila, če bi bil župan nastopil pravilno pot. Kaj se pa to pravi, ako na liberalni strani namigujejo: To so uradne tajnosti, deželne-

mu odboru ne smemo pokazati kart! in ako pri tej igri župan napove deželnemu odboru pagat ultimo pri upravnem sodišču? Mi se bojimo, da bo župan pagata izgubil, ker ima dr. Lampe več tarokov. Kdo bo pa to igro plačal? Namesto, da se poda občina v brezupno pravdo z deželnim odborom, bi bilo pametneje, da se skupno reši vprašanje ljubljanske elektrike. Deželni odbor ima že pripravljene projekte za celo Savo od Gorenjskega do hrvaške meje in jih bo po potrebi konsuma zgradil tekoma časa. To ni nobena tajnost. Vsakdo pravi, da je ta velikopotezna akcija, ki ima namen, čimveč prebivalstva z obširnimi omrežjem preskrbeti, največje gospodarske koristi. Samo po sebi je umljivo, da je za ljubljansko mesto najkoristnejše, ako pride v sredo tega omrežja, ne pa da se loči od skupnosti. Ljubljanska hidroelektrična centrala, ki se bo morala ustaviti pri vsaki visoki vodi, pa more delovati samo kot član v zvezani vrsti drugih central. Ako se to pomisli in preračuna, mislimo, da ne bo težko priti do sporazuma.

Ij Obrežni zidovi Ljubljane. Vsled osuševalnih del ljubljanskega barja se v sredini mesta projektujejo oporni zidovi. In sicer se bodo pričeli ti oporniki na Bregu (tik pod Obrezovo hišo) ter nehali pod Franciškim mostom na istem kraju kot dandanes. Na desnem bregu obstoje taki oporniki že dandanes, medtem ko ima levi breg večina le navadne brezine. Ti oporniki so projektovani iz navadnega betona, le spodnji, v vodi ležeči del bo na zunaj obložen s kamenitimi kvadri. Struga Ljubljane pa se po regulaciji občutno zoži in vrhu tega pa se poglubi za približno 2 do 2 m 50 cm. Med zidovjem podobna bo sedaj tako široka struga Ljubljane le ozkemu kanalu, katerega bodo na obeh straneh omejevali visoki, sila dolgočasni betonski zidovi. — Najvažnejše in za mesto Ljubljano najdalekosežnejšega pomena pa je vprašanje arhitektonične rešitve teh novoprotjektovanih opornih zidov glede na njih okolico. Ni vseeno ali se postavita v Ljubljanično strugo 2 paralelna, okrog 9 metrov visoka gladka betonska zidova, ki bosta za vse večne čase pokvarila dosedaj nje idiličen pogled na Ljubljanično obrežje, ali pa se obrežje projektira tako, da se golega zidovja sploh ne opazi. Resnica je tudi, da se večina Ljubljancev ne zaveda in ne ve presojati vtisa, katerega bodo v bodoče napravili novi obrežni zidovi. Kakor hitro pa bo delo vsaj do polovice izvršeno, našlo se bo nebroj poklicanih in še več nepoklicanih kritikov. Kakor omenjeno, projektovani so obrežni zidovi kot štokani beton. Da more ta zunanost pokvariti vso Ljubljanično okolico, to vé vsak strokovnjak, ki si le količkaj predoči bodočo obrežno sliko. Že komisija za osušitev barja je, uvidevajoč tu našete nedostatke, sklenila na vsak način napraviti ličnejšo fačado kot v prvotnem načrtu. Deloma je že odobrila od tvrdke »Alpenländische Baugesellschaft« predloženi načrt fačadiranja obrežnih zidov, vključ večjim stroškom. Naglašalo se je pa tudi, da se bode v okviru proračuna oziralo tako glede fačade, kakor glede situiranja stopnjic na želje mestne občine, kakor hitro slednja predloži tozadevni načrt. Pridobitev tega načrta je bila torej prva skrb mestnega magistrata. Ker je pa vsled nedostajanja časa razpis za pridobitev potrebnih načrtov skoraj nemogoč in ker je poverjenje izdelave tako velevažnih načrtov samo stvar zaupanja, se je stavbni odsek na predlog g. občinskega svetnika ravnatelja Pammerja zedinil na to, da naj se povpraša priznani arhitekt Alfred Keller na Dunaju, ako bi ne prevzel on to delo v izvršitev. — G. arhitekt Keller se je temu povabilu odzval in je v kratkem, odmerjenem mu času izgotovil načrt za zazidavo obrežij Ljubljane, in sicer na način, kateri se more imenovati naravnost genijalen. Prvi pogled na te načrte je razpršil vse one dosedanje pomisleke glede dolgočasnosti obrežnih partij, kajti ako se izvede Kellerjev načrt, izpremene se zidovi v promenado in vrtove. Velikanske, neprijetno učinkujoče betonske ploskve je g. arhitekt Keller kolikor mogoče navidezno odstranil. Ni jih porazdelil, kakor običajno, v navadne čveterokote in označene oboke ter tako v vertikalni smeri označil arhitektno, ampak je prerezal vse zidove v vodoravni smeri. Glavna in vodilna misel njegove arhitekture stremi za tem, da približno 40 cm nad bodočo napeto vodno gladino opornike v toliko umakne nazaj, da pridobi okrog 1 m 30 cm široko polico, na katero bi se zasejalo travo ali cvetlice. V razdalji 6 m pa projektuje 2 m široke kamenite stebre, na katerih so postavljene velike betonske košare, napolnjene z živobarvnim cvetjem. Da se ozka bodoča struga Ljubljane vsaj umetno nekoliko razširi, se naj na najširjem obrežju, to je med Franciškim mostom in Dvornim nasipom napravite dve terasi. Prva se projektuje zopet tik nad napeto vodno gladino, a druga pa za približno 2 m 80 cm višje. Spodnja terasa bi služila kot pristajališče za čolne, brodice, motorne čole itd., kar

je za bodočo aprovizacijo mesto najvažnejšega pomena, a druga vrhna terasa, katere bi bila v celi dolžini okrašena s takoimenovanimi pergolami, pa je namenjena, kakor ostalo obrežje na teh mestih, za promenado. Preskrbljeno je tudi za razne pripravnne dohode k vodi, kakor tudi za zveze sosednjih višje ležečih ulic z obrežjem. Sploh je cela fačada projektovana z najbolj jednostavnimi in cenimi sredstvi, pa vendar na tak način, da ne učinkuje finost materijala, ampak razpredelba ploskev opornega zidovja v zvezi z živobarvnim cvetjem in zelenjem. Ako se ta projekt uresniči, kar je najtopleje pričakovati, se bode Ljubljana mogla ponášati s slikovitimi obrežnimi partijami, kakor jih je malokje videti.

Ij Vevški delavci v Ljubljani. Včeraj je prišlo kakih 300 vevških delavcev in delavk v Ljubljano. Zbrali so se na dvorišču deželnega dvorca in se pritoževali, da se orožništvo uporablja od strani tovarne proti mirnemu delavstvu. Med delavstvo sta prišla deželna odbornika dr. Lampe in dr. Zajec, ki sta delavstvu priporočala, naj bo popolnoma mirno in se naj ne da po nobenem izzivanju in žaljenju zapeljati do nasilja. Sestavila se je spomenica na deželno vlado, ki obsega pritožbe delavstva glede na nastopanje orožništva. Vse delavstvo je potem korakalo pred poslopje deželne vlade. Tam je deputacija delavcev, ki sta jo vodila dr. Lampe in dr. Zajec, izročila dvornemu svetniku grofu Chorinskemu spomenico in pojasnila položaj. Delavstvo je popolnoma mirno kljub temu, da je stavka že stopila v peti mesec. Vsak dan bi se lahko pričelo delo, ako ne bi tovarniško vodstvo bilo tako skrajno nerodno. Delavstvo boče imeti samo garancijo, da ne bo vodstvo brez vzroka metalo ljudi na cesto, kakor se je godilo doslej. Do vlade se obrača delavstvo, ker je vlada poslala orožništvo nadenj. Ako pritiska vlada z haloneti na delavstvo, ima dolžnost, da pritiska tudi na tovarniško vodstvo. Ako se pušči svoboda ravnatelju delavce zatirati, naj se mu pa nikar ne dajo na razpolago orožniki. Mir se ni kalil ves čas stavke; razburjenje nastaja šele sedaj, ko delavstvo vidi v orožniški sili brambo tovarniških interesov. Od deželne vlade se je vrnilo delavstvo proti večeru mirno domov.

Ij O smrti bivšega ljubljanskega mestnega policijskega svetnika Podgorška se še poroča iz Amerike: Vsled prigovarjanja zdravnikov postal se je pokojnik v znano new-yorško nemško bolnišnico na iztočni 77. ulici. Nad vse opasna operacija na vratu se je vršila s tem, da so mu zdravniki izrezali glasotvornice iz grla; tudi če bi se bila operacija posrečila, bi ne bil mogel več glasno govoriti. Ker so ga po prestali operaciji pustili zdravniki v preveč mrzli sobi, na zraku, je nastopilo vnetje pljuč, za kojim je moral podleči. Pokojni Podgoršek je volil v svoji oporoki, naj se po smrti njegovo truplo sežge. Tako so ga torej prepeljali v Fresh Point krematorij v Brooklynu, kjer se je izvršila poslednja želja. Spreveda udeležila se je njegova soproga in edini sin Dušan. Poleg tega izkazalo mu je zadnjo čast tudi mnogo prijateljev Slovencev in Hrvatov, Nemcev in Američanov. Prah, oziroma pepel, pokojnika, so vsled želje pokojnikove odposlali njegovemu 80 let staremu očetu v Ponikvo na Sp. Štajerskem. Pokojnik zapušča v Ljubljani pri sorodnikih še 2 hčeri v starosti 14 in 16 let. V Ameriki je bival osem let. N. v m. p.!

Ij »Glasbena Matica« pripravlja št. za letošnjo sezono dva velika koncerta. V mesecu marcu se bo izvajalo Dvořakovo delo »Mrtvaški ženine«, v aprilu pa velik koncert skladateljev Ivapicev.

Ij Nova žrtve smrdljivih mlak pri tovarni za lep? Dne 8. t. m. je padel sin g. Pibrovca iz Zelene jame v smrdljivo mlako pri tovarni za lep. Le še malo živga je rešila iz ostudne vode Marija Kušar. Dečka so prenesli v deželno bolnico in je malo upanja, da bi okreval. To bi bila torej že druga neposredna žrtve nesrečnih smrdljivih jam pri tovarni za lep; toda koliko je pa drugih žrtev in nadlog radi tega nezasišanega škandala v neposredni bližini mesta Ljubljane! Vodnjaki v moščanski občini so vsi okuženi po teh smrdljivih lužah, ki se iztekajo iz tovarne in stoje deloma na površini, ker nimajo nobenega odtoka, deloma pa na vse strani pronicajo v zemljo in vodnjake, tako da danes prebivalstvo v Mostah nima pitne vode. Kaj bo, ko zopet nastopi toplejše vreme? Komaj je legar nekoliko ponehal, pa se nam z gotovostjo zopet obeča. Ali res ni nobene pomoči, da se napravi enkrat red v tej škandalozni in pereči stvari? Kolikor nam je znano, je župan Oražem že na vse plati trkal in prosil, a doslej zaman. Stvar kriči po rešitvi!

Ij V inseratu g. Polaka o prodaji polenovke naj se pravilno čita: Sv. Petra cesta številka 7.

lj Iz garnizijskega zapora je dne 8. t. m. pobegnil kanonir Fran Lombar. da. O njem še nimajo nobenega sledu.

Štajerske novice.

š Legar v Trbovljah. Med trboveljskimi rudarji je izbruhnil legar. Dozdaj je 60 oseb zbolelo, pa ne nevarno. Iz Gradca so poslali dve baraki »Rdečega križa«, iz Ljubljane pa eno.

š Avtomobilska nesreča. Iz Hošnice pri Laporju: Dne 10. t. m. je šel neki posestnik z vozom po okrajni cesti proti Poljčanom. Nenadoma prisopihla za njim avtomobil, ki mu vola tako spasi, da vržeta posestnika v cestno ograjo in potlačita v cestni jarek, vsled česar je dobil občutne poškodbe na rokah in nogah. Naj vendar enkrat oblast kaj ukrene, da ne bodo avtomobili tako divjali po naših okrajnih cestah.

Telefonska in brzojavna poročila.

RUSKA BOJNA LADJA IZSTRELILA KROGLJO NA CARIGRAD.

Carigrad, 12. februarja. Včeraj zjutraj je bila z druge ruske štacijske ladje pred Carigradom, križarke »Rostislav« izstreljena krogla na obrežje predmestja Toplane in je napravila veliko škodo ter dve osebi ubila.

Ruski poveljnik se je kmalu podal k turški mornariški oblasti ter se opravičil, češ, da je krogla le slučajno priletela na obrežje, ko so se vršile vaje s topovi.

Proti tej opravičbi se seveda ne more ničesar reči, samo zelo čudno je, da je ruska štacijska ladja izvrševala pred Carigradom vaje z ostrimi patronami, kar ni običajno.

Dogodek je napravil jako vznemirljiv vtis, turška vlada pa je časopisju prepovedala, da o njem piše, da se ne bi ljudje preveč razburili.

IZPRED ODRINA.

Carigrad, 12. februarja. Obstreljevanje Odrina se nadaljuje. 10. t. m. so Bulgari zavzeli višino Bujuk, a so jo vsled turške atake morali z velikimi izgubami zapustiti. Konzuli so v tretjič proti nehumannemu obteljevanju protestirali.

Pariz, 12. februarja. »Havas« poroča, da francoska vlada energično zahteva, da se tujcem dovoli izhod iz Odrina.

Carigrad, 12. februarja. Neki list poroča, da je turška odrinska garnizija neke od oblegovalcev osvojene redute zopet osvojila.

IZ ČATALDZE.

Carigrad, 12. februarja. Orientska železnica namerava železniške mostove med Hademkōjem in Čataldžo, odkoder so se Bulgari umaknili, zopet zgraditi.

TURSKO POROČILO O POLOŽAJU NA GALLIPOLJU.

Carigrad, 12. februarja. (Oficielno.) Okoli Bulairja vlada zdaj mir. Bulgari utrjujejo zdaj svoje pozicije pred mestom. Dve grški ladji, polni vojakov, ki sta hoteli pristati pri Ainadicku, sta se morali vrniti.

TURKI PRIZNAVAJO, DA SE NISO MOGLI IZKRCATI.

Carigrad, 12. februarja. Govori se, da so se zadnji izkrcevalni poizkusi Turkov izjalovili.

BULGARSKI NAMENI.

Sofija, 12. februarja. (Oficielno.) Iz Odrina in Čataldže ni podrobnih poročil. Izve se, da je glavni namen Bulgarov za zdaj uničiti turško armado na Gallipolju in bombardirati neprestano Odrin.

TURŠKA BOJNA LADJA ZAVOZILA NA KOPNO.

Pariz, 12. februarja. »Havas« poroča via Constanza, da je turška bojna ladja »Assar i Tevfik« pri rtu Karaburun zadela na kopno in se nahaja v obupnem položaju.

× × ×

HAKKI PAŠA PRIZNAVA, DA GRE V LONDON POGAJAT SE ZA MIR.

Carigrad, 12. februarja. Hakki paša je včeraj ob 8. zvečer odpotoval v London. Hakki paša je pred svojim odhodom korespondentu »Giornale d'Italia« izjavil, da sicer ne potuje v London oficielno, da pa bo tam turški vladi lahko izkazal kako uslugu v pogledu miru, če se bo pokazala ugodna prilika. Vojaški položaj Turčije je zelo ugoden in je zato upati, da bo Evropa vpoštevala že storjene žrtve Turčije.

ZAKAJ SE TURKI LAZEJO?

Rim, 12. februarja. Turška zmagovita poročila, o kojih neistinitosti ne vlada tu noben dvom, imajo namen olajšati mirovno misijo v London odposlanega Hakki paše, da bi velesile na Bulgarijo pritiskale, da privoli v nevtralizacijo Odrina.

× × ×

USPEHI IN NEUSPEHI PRED SKADROM.

Belgrad, 12. februarja. Semkaj došle vesti pravijo, da so izgube Srbov pred Skadrom neizmerne, ali da armada napreduje na zapadni in vzhodni strani Skadra. Naskok na mali Taraboš in Brdanjol je uspel, naskok na Brdico se je pa izjalovil in so Srbi morali nazaj. Turki so Srbe primorali, da so ostavili pozicije na Busatiju. Srbi in Črnogorci imajo okoli 6000 mrtvih in ranjenih. (Ta brzojavka je jako verjetna.)

Dunaj, 12. februarja. Turkofilna »Südslavische Correspondenz« poroča, da so Srbi pri naskoku na Brdico pred Skadrom naleteli na tak odpor, da so morali nazaj in se utrdili za Busatijem. Malisori se Črnogorcem niso pridružili. Turki so Srbe z ognjem iz strojnih pušk kar obsuli.

ŽALOST NA CETINJU.

Cetinje, 12. februarja. Vsled velikih izgub pred Skadrom vlada tu velika žalost. Nekateri bataljoni so bili popolnoma uničeni. Noč in dan dohajajo transporti ranjencev. Boj se okoli vseh pozicij ljuto nadaljuje. Dospela je v Cetinje soproga velikega kneza Petra Nikolajeviča, Milica.

Rim, 12. februarja. Oficijozna »Tribuna« obžaluje žrtve pred Janino in Skadrom, češ da vojaško zavzetje teh dveh mest ne more tvoriti razloga za njuno definitivno pripadnost.

SEDANJI POLOŽAJ PRED SKADROM.

Muričan, 12. februarja. V ponedeljek je vladalo premirje. Turki in Črnogorci so odnesli ranjence in pokopali mrtlice. V torek ni bilo bojev, ampak so se nadaljevale priprave za nadaljnje naskoke.

SRBSKA ZMAGA PRI SKADRU?

Budimpešta, 12. februarja. »Budapester Tagblatt« javlja iz Zemuna, da so Turki 11. t. m. srbsko armado pri Skadru ljuto napadli. Po triurnem boju so Srbi Turke vrgli nazaj.

AVSTRIJSKE LADJE POMAGAJO PRI SKADRU TURKOM?

Cetinje, 12. februarja. Od najbolje informirane strani se trdi, da so oni turški monitorji, ki so napadli Črnogor e pred Skadrom od Skaderskega jezera, parniki »Avstrijskega Lloyd«, ki imajo na krovu turške topove. (Tu bo treba točnega pojasnila od strani avstrijske vlade.)

× × ×

ALBANSKO VPRAŠANJE SE UGODNO REŠI?

Pariz, 12. februarja. Konferenca poslanikov v Londonu je glasom pariških listov več točk albanskega vprašanja ugodno rešila, cel kompleks albanskega problema pa še ni rešen, toda upravičeno se pričakuje, da se bo našel zadovoljiv način končne rešitve.

London, 12. februarja. Poslaniki so se včeraj zopet zbrali k seji.

VPRAŠANJE AVSTRIJSKEGA PROTEKTORATA NAD KATOLIŠKIMI ALBANCMI.

Rim, 12. februarja. Italija se te dni prizadeva doseči, da se Avstrija odpove protektoratu nad katoliškimi Albanci, ako bi pa Avstrija v to ne privolila, bo Italija zahtevala, da se ta protektorat enako razdeli med Avstrijo in Italijo. Albanija pride pod varstvo vseh evropskih velesil, vendar pa se vrše še pogajanja v Londonu, kako posebno pozicijo naj v Albaniji zavzemata Avstrija in Italija kot najbolj interesirani velesili.

× × ×

AVSTRIJSKA DIPLOMACIJA VEDNO NA STRANI SLOVANOV. RUMUNIJA PRITISKA NA BULGARIRJO.

Sofija, 12. februarja. Rumunska vlada je sporočila bulgarskemu kabinetu, da zahteva v najkrajšem času ugoden odgovor na rumunske propozicije, ker Rumunija ne more več čakati. To obvestilo sicer nima oblike in značaja ultimata, zato pa pomen ultimata.

Dunaj, 12. februarja. »Neue Freie Presse« poroča, da se je obrnila rumunska vlada do Avstrije s prošnjo, naj intervenira v Sofiji, da bodo bulgarsko-rumunska pogajanja kmalu končana. Intervencija Avstrije, katero bosta podpirali tudi Nemčija in Italija, se v kratkem izvrši.

Sofija, 12. februarja. Rumunski delegat knez Ghika in bulgarski delegat Soratov sta samo to sklenila, da počakata, dokler se vrne z bojišča dr. Danev.

× × ×

HRVAŠKI ZDRAVNIKI V BULGARIRJO.

Zagreb, 12. februarja. Danes so odpotovali k bulgarskemu Rdečemu križu primarij dr. Mašek, dr. Figatner in dr. Butorac. Iz Opatije je odšel dr.

Bakarčić. Bulgarska vlada je ponovila svojo prošnjo, naj odide v Bulgarsko kolikor mogoče veliko zdravnikov.

× × ×

UMOR POSLANCA SCHUHMEIERJA. SPLOŠNO OGORČENJE IN OBŽALOVANJE. ATENTATOR MOREBITI NI NORMALEN?

Dunaj, 12. februarja. Župan dr. Weiskirchner je, ko je za zavrtni umor izvedel, dejal: »Kri mi je zledenela, ko sem to čul.«

Brat morilca, Leopold Kunschak, ja danes prišel jokajoč in ves potrni na magistrat in je hotel odložiti vse svoje mandate v stranki. Dejal je, da ne razume, kako je njegov brat mogel kaj takega storiti. Kolegi so Kunschaka tolažili, ker ne more nič za to, da je njegov brat storil tak zločin.

Dr. Sylvester je kot predsednik poslanske zbornice izrekel klubu nemških socialnih demokratov svoje prisrčno obžalovanje.

Danes dopoldne je vodstvo krščansko-socialne stranke sklenilo sožalno izjavo, v kateri pravi, da odkrito obžaluje smrt poslanca Schuhmeierja, spričo katere morajo utihniti vsa strankarska nasprotstva, in sočuvstvuje tako z osirotelo rodovino rajnika, kakor z nedolžnimi svojci moža, ki je storil ta blazni čin.

Poslanec Schraffl je kot poslovni načelnik krščansko-socialnega kluba v državnem zboru poslal klubu nemških soc. demokratov izjavo, v kateri je rečeno, da klub strašno doživi, ki je soc. demokratski klub oropalo enega njegovih najodličnejših članov, najostreje obsoja.

Kabinetna pisarna cesarja je prosila za obširno poročilo o grozodejstvu.

Sožalno izjavo je sklenil tudi klub krščansko-socialnih deželnih poslancev.

Od mestne hiše vihra žalna zastava; pred parlamentom so zastave obešene na pol droga, žalne zastave vise tudi iz hiš 2. in 16. okraja.

Leopold Kunschak je poslal kondolenco vdovi rajnika.

Pogreb Schuhmeierja se vrši v soboto. Delo bo na ta dan počivalo.

Na grobu Schuhmeierja bo v imenu dunajskega mesta govoril župan dr. Weiskirchner.

Morilec je projktil na koncu štirikrat prekal, da bi imelo večji učinek in res je krogla glavo Schuhmeierjevo skoro popolnoma raztrgala. Morilec je dejal, da je načrt za umor Schuhmeierja že pred mnogimi meseci napravil in na Schuhmeierja vedno prežal. Izjavil je, da je vse dobro premislil in se vseh posledic svojega dejanja zaveda. Kesanja ne čuti nobenega.

Na vprašanje, zakaj je ravno Schuhmeierja sklenil usmrtiti, je dejal, da so mu preganjanja od strani soc. demokratskih delavcev življenje tako zagrenila, da se je rodil v njem sklep se maščevati nad tistim, ki se mu je zdel nekako posebej ljubeč. Kunschaka so oddali deželnemu sodišču, poročna obravnava proti njemu pa se bo vršila koncem prihodnjega meseca, izvršila se bo pa na odredbo oblasti tudi psihiatrična preiskava.

Tretji brat Kunschakov je nor in se nahaja v »Steinhofu«. Vest, da je zločin Kunschaka sad kompota, je popolnoma neutemeljena. Pavel Kunschak bo obtožen zavrtnega umora.

SVETI OČE PRIKLJUČUJE BULGARŠKE KATOLIŠKE KAPUCINSKE MISIJONE HRVAŠKI PROVINCI.

Reka, 12. februarja. Sveti Oče Pij X. je odredil, da se kapucinski misijoni v Sofiji in Plovdivu podreje hrvaški kapucinski provinciji. Vsled tega pride okoli deset bulgarskih mladeničev v kratkem na Reko v kapucinski samostan se izobraževati. Delokrog hrvaške kapucinske provincije se s tem razširi od Reke do Carigrada.

SESTRA SV. OČETA UMRLA.

Rim, 12. februarja. Najstarejša sestra Sv. Očeta Roza Sarto, stara 72 let, je umrla. Svetega Očeta je vest o njeni smrti zelo potrla, ker jo je imel izmed vseh sestra najrajši. V Vatikanu so odpovedali sprejeme.

OBSODBE V SLAVONIJI.

Osijek, 12. februarja. Ravnatelj podružnice prve hrvaške hranilnice v Vinkovcih Ferdinand Kurilović je obsojen na pet mesecev težke ječe.

OPROŠČEN POIZKUŠENEGA UMORA.

Reka, 12. februarja. Porotniki so oprostili 20 let starega Ivana Logarja, ki je kakor smo poročali, streljal na svojega očca Gasparja Mance.

Mnenje gosp. dr. H. Kremerja, splošne klinike na Dunaju.

Gosp. J. Serravallo

Trst.

Čast mi je odgovoriti na Vaše vprašanje, da sem dosegel najboljše vspehe z Vašim železnatim vinom kina Serravallo, pri slabokrvnosti, anoreziji in pri posledicah malarije.

Dunaj, 6. 9. 1911.

Dr. H. Kremer.

Tržne cene.

Cene veljajo za 50 kg.

Budimpešta, 12 februarja 1913.

Pšenica za april 1913	11.58
Pšenica za oktober 1913	12.16
Rž za april 1913	9.89
Rž za oktober 1913	9.64
Oves za april 1913	10.29
Oves za oktober 1913	8.91
Koruza za maj 1913	7.74
Koruza za julij 1913	7.94

V plačilne težkoče zašli trgovci in industriji

se ranžirajo

najhitreje in popolno diskretno in se tudi denar preskrbi. Vprašanja pod »Filiarka Ljubljana« na upravo »Slovenca«.

466 20

Meteorologično poročilo.

Višina nad morjem 306.2 m, sred. tlak 736.0 mm

Pan.	Čas opazovanja	Stanje barometra v mm	Temperatura po Celziju	Vetrovi	Nebo	Podajanje v 24 urah v mm
11	9. zveč.	745.1	4.0	sr. jvzh.	jasno	
12	7. zjutr.	744.7	-1.4	sl. svzh.	jasno	0.0
	2. pop.	743.3	8.0	p.m.svzh.	"	

Srednja včerajšnja temp. 35°, norm. — 06°.

Pristno brnsko blago

Za pomladansko in poletno sezono 1913.

Kupon. 3.10 metr. dolg, za	1 kupon 7 kron
kompletno moško obleko	1 kupon 10 kron
(suknjo, hlače, telovnik)	1 kupon 15 kron
zadostno, stane le	1 kupon 17 kron
	1 kupon 20 kron

Kupon za črno salonsko obleko K 20.-, kakor tudi blago za povravnike, turistične obleke, svileni kamgarni in blago za damsko obleko, pošilja po tovarniški ceni kot rečeno in solidna, dobroznana

zaloga tovarniškega sukna

Siegel-Imhof Brno, Morava.

Vzorci zastoj in franko.

Vsled direktne naročila blaga pri trdnici Siegel-Imhof iz tovarne imajo zasebniki mnogo prednosti. Vsled velikega blagovnega prometa vedno največja izbira povsem svežega blaga. Stalne, najnižje cene. Tudi najmanjša naročila se izvrše najkrajnje, natančno po vzorcu.

461

Razglas.

Podpisano županstvo razpisuje službo

občinskega redarja.

Plača po dogovoru. Prošnje je vložiti do 25. t. m. Nastop službe 15. aprila t. l.

Županstvo občine Moste.

dne 12. februarja 1913.

461

J. Oražem, župan.

Nizozemska

zavarovalna družba za življenje

Ravnateljstvo: Dunaj I. Aspernplatz 1.

se priporoča za sklepanje zavarovanj na življenje, rente, doto in vojaško službo pod najugodnejšimi pogoji in najnižjimi premijami.

Stanje zavarovanj koncem leta 1912: 400 milijonov.

Rezerve

" " " : 116 " 366

Glavno zastopstvo za štajersko in Kranjsko v Gradcu I, Schmiedgasse 40, kjer se sprejmo vsak čas strogo reelni, delavni sodrudniki proti dobri plači.

Nadzorstvo za Kranjsko: Ljubljana, Hrvatski trg 4.

KNJIGOTRŽTVO.
Getzmani in Golgata. Premišljevanja bridkega trpljenja našega Odrašenika Jezusa Kristusa. Poslovenil Fr. Ks. Steržaj. Založila »Katoliška Bukvarna« v Ljubljani. Cena knjigi platno z rdečo obrezo 2 K 60 h, šagrin zlata obreza 3 K 60 h. — Je pač malo premišljevanj, ki bi obvladala človeško dušo z večjo, silnejšo in obenem grenkoljubno silo, kakor ta premišljevanja o Kristusovem trpljenju. Dasiravno nam evangelij pripoveduje trpljenje našega Gospoda s priprostimi, skoro rezkimi besedami, pa se nam vendar priljubi po večkratnem branju; še veliko bolj pa pri premišljevanju. Da je premišljevanje sploh potrebno in velike koristi za vsakega kristjana, posebno pa za onega, ki se trudi do popolnosti, ni treba povdarjati, zakaj vidi se tudi iz tega, ker je pošla v trgovini že sedma izdaja Volčičeve prestave: »Getzmani in Golgata«. Razvidno pa je tudi iz tega, kako so se priljubila ta prekrasna in stvarna premišljevanja. Po knjigi se je zelo povpraševalo, zato je »Katoliška Bukvarna« preskrbela novo prestavo teh premišljevanj, ki so ravnokar izšla izboljšana, na mestih, ki se docela ne vjemajo s svetim pismom. Koristno in lepo knjigo prav toplo priporočamo. Pridno prebirajte ta pretresujoča premišljevanja in deležni boste velike duhovne koristi. — Velika prednost te nove izdaje je, da ima, četudi je izredno obširna, zelo priročno žepno obliko, ker je tiskana na fin, tenak papir; dodan je seveda tudi popoln molitvenik.

Blagajničarka
 z večletno prakso, večša knjigovodstva, želi svoje mesto premeniti. Prijazne ponudbe pod: »Sprememba« 407 na upravnistvo »Slovenca«.

 Vila
 ob lepem sprehajališču, s solnčno lego, se pod ugodnimi pogoji proda. Vprašati je na Cesti na Rožnik šte. 41. 408

Novozidana hiša
 se proda; zraven spadata dva vrta, 15 mernikov posetve polja. Hiša ima 4 sobe, eno kuhinjo, dve kleti. Proda se za 5000 kron in se nahaja en četrt ure od postaje Podgorje v Rožu na Koroškem. Pojasnilo daje Franc Šmole, kovaški mojster, Podgorje. 441

Spreten organist, pevovodja in cerkvenik
 želi sredi aprila t. l. službo premeniti. Gre tudi na Koroško ali Štajersko. Naslov pove uprava lista pod št. 376. (Znamka za odgovor!) 376

Iščem učenko
 v trgovino z mešanim blagom, katera je dovršila 6. razred. Glavna stvar je, da ima lepo pisavo, ter zmožna v računstvu. IVAN ŽARGI, trgovec, Kamnik. 426

Mizarje
 (strojne) za izdelovanje zabojev sprejememo v trajno delo. Ponudbe: Knezoškofijske žage v Vrbovcu p. Mozirje, Štajersko. 419

Sanatorium Emona v Ljubljani,
 Komenskega ulica 4
 Privatno zdravilišče za notranje in kirurgične bolezni. — Porodnišnica. — Medicinalne kopeli. Lastnik in šef-zdravnik: Dr. Fr. Dergano, primar I. kir. odd. dež. boln.

Ženitna ponudba.
 Trgovec v zelo prometnem primorskem mestu, samec 45 let, zdrav, hrepak ter prijetne in mirne zunanjosti, soliden, s 1000 K meseč. dohodka se v svrhu ženitve želi seznaniti z gospodično ali vdovo brez otrok s primernim premoženjem, ki pa ni glavna stvar, ker se gleda le bolj na blago, plemenito srce in dobroobčutje. Vugodnem slučaju tudi priženitev največje posesti nizkizljuječa. Sami resne ponudbe s sliko naj se dopisujejo na upravo lista pod šifro »Srečna pomlad 420«. Tajnost zadržana. 420 3

Drva
 mehka in trda, (suha); radi pomanjkanja prostora znižane cene. Dostavijo se na zahtevanje tudi na dom. Parna žaga SCAGNETTI, za skladiščem državnega k. lodbora. . . . 245

Zaloga pohištva in tapetniškega blaga	Fr. Kapus	Ljubljana, Marije Ter. c. 11 (Kolizej).
Zaloga spalnih ter jedilnih sob v različnih najnovejših slogih.	Vsakovrstno drugo ≡ pohištvo. ≡ Priznано solidno blago ter najnižje cene.	Zaloga otomanov divanov, žimnic različne kakovosti; zajamčeno trpežni izdelki. 81 Velika izbira otroških vozičkov vsakovrstnih slik, ogledal itd.

Izgotovljene obleke
 za moške in otroke v veliki izbiri po zmerni ceni v manufakturni trgovini
Ljubljana Pri Škofu zrav. škofije 2934
 St. 3876. 462

Razglas.
 V smislu deželne zakona s 17. dne junija 1870, št. 21 dež. zak. o varstvu zemljiških pridelkov proti škodi gosenic, hroščev in drugih škodljivih mrčesov, se naroča vsem posestnikom, uživalcem in najemnikom zemljišč v ozemlju mestne občine ljubljanske, da jim je
do 15. aprila letos
 svoje sadno in oklepševalno drevje, grmovje, seči, lesene vrtno plotove in hišne stene na vrtilih, na poljih in na travnikih očistiti zapredenih gosenic, mrčesnih jajec in zapredkov (ličin) in sežgati, ali kakor si boji pokončati nabrana gosenična gnezda in jajca.
 Prav tako je gosenice, ako se spomladi pokažejo na drevju, grmovju in rastlinah, kakor tudi zapredke pokončati **kakor hitro mogoče, a najdalje do 15. maja.**
 Kadar se drevje, ki so ga napadle gosenice, poseka, ali kadar se veje, ki so jih napadle gosenice, odseka, tedaj se tako drevje oziroma take veje ne smejo pustiti v tem stanu ležati, ampak morajo se gosenice obrati od njih ali pa drevje in veje precej sežgati.
 Dalje morajo gori imenovane osebe hrošče, dokler letajo, od svojega sadnega in lepotegega drevja, lepotegega grmovja in drevoredov, potem od drevja ob gozdnih robih v istih slučajih, kjer je tega treba zaradi bližine, vsak dan, zlasti ob ranih urah otresati in pokončavati ali obračati kmetijstvu na korist.
 Na polju se morajo črvi (podjedi, ogrci) pri oranju ali kopanju zemlje precej za plugom, motiko ali lopato pobirati in takoj pokončati.
 Če se bode kdo obotavljal gori navedena opravila izvršiti do določenega časa, jih bode mestna občina dala izvršiti na njegove stroške, vrhu tega pa se mu naloži na korist občnske blagajne globa od 2 do 20 K, in če bi se to ponovilo, do 40 K; kdor bi ne mogel plačati globe, bode kaznovan z zaporom od 12 ur do 4 dni.
Mestni magistrat ljubljanski,
 dne 6 februarja 1913. Zupan:
Dr. Ivan Tavčar, l. r.

Elektrotehniška delniška družba
 prej 1018
Kolben in dr. Praga-Vysočany.
 Dinamo stroji, elektriški motorji. Naprave za elektriško razsvetljavo in prevajanje elektriške sile. Električni obrat vseh vrst. Ventilatorji. Turbo-generatorji, elektriške železnice in lokomotive, žerjavi in dvigala. Obločnice in žarnice vseh vrst.
 Vodne turbine vseh sestav, (Francis, Pelton). Točna, cena in hitra popravila vseh elektriških strojev od drugih tvrdk. Vse potrebe za inštaliranje.

Biser
 vseh žitnih kav je
Franckova perl - rž.
 Vsak požirek iz skodelice potrjuje premož te fine kakovosti.
 Da se pa doseže dober okus in lepa slast na barva, treba je pridjati vsaki žitni kavi malo porcije
 pravega zagrebskega : Franckovega : kavinega pridatka.
 Obe vrsti je dobiti v vsaki specerijski trgovini. 1252 III.

10 vagonov lepega čistega
LEDU
 se odda. Naslov pove uprava. (Znamka za odgovor!) 448

Kavarna Central
 Vsak dan od 9. ure zvečer naprej
KONCERT
 nanovo došle damske tamburaške kapele
GRANIČAR
 ki je tri leta z izbor. nim uspehom svirala v inozemstvu.
 Vstop prost. Vso noč odprto. Sestanek tujcev. 439

Gostilna v Dravljah
 pri Sojerju št. 30
se da v najem
 za dobo 6. let. Najemniki naj se zglase v 14. dneh pri posestniku Lovro Florjančiču na Poljanah 4. p. št. Vid nad Ljubljano. Nastop po dogovoru. 433

Dva še dobro ohranjena
portala z izložbenim oknom,
 železnim zastorom in senčno streho proda po nizki ceni Simon Kmetz, Ljubljana, Kolodvorska ulica št. 26. 467

Sprejme se tako dobro izurjena
prodajalka
 špecerije v trgovino A. Sušnik, Zaloška cesta. 465

Staubene
 ≡ **parcele**
 na Dunajski cesti v Ljubljani pred delavskimi hišami in na Glincah takoj ob mestni meji na Tržaški cesti, vse z najlepšo lego so po izbiri za primerne cene
 ≡ **na prodaj.**
 Več se izve pri lastniku J. J. TRIBUC, na Glincah 37. 2127
 Odgovorni urednik: Miha Moškero.